

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XLV. Quæ plerumque pœna linguam ostentatricem soleat comitari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

2. Cor. 10.
vers. ult.

commendatio. Non enim qui seipsum commendat, ille probatus est, sed quem Deus commendat. Quisquis ad virtutis jugum ascendisse se credit, in hoc primum fallitur, quod ubi se credit esse, non est. Siquidem nil tam profectui adversum, quam magni profectus opinio; nemo studet agere, quod peregrisse se putat. Qui omnem vitam suam ante oculos ponit, perque dies singulos actum ac verborum & cogitatum rationem à seipso exigit, incorruptis rerum suarum arbitrat, videbit quantum vacui sit in animo, quantum occupent vitia: qui conscientiam suam interrogat, aliter de se sentit, quam qui tantum famam. Sed ego ipse, inquis, mihi vir bonus videor. Ergo certe malus es. Boni enim sibi displicent, seque accusant. Sed forsitan & tibi, & aliis bonus videris? Quid si tu malus, illi autem stulti sint? Nec scintilla quidem est solidæ gloriæ, tamen si vulgus omne unâ voce nos laudet. Jam dixi: nulla priorior ad errorem atque ad præcipitum via est, quam per vulgi vestigia. Quidquid pæne vulgus laudat, vituperio dignum est. Quidquid ferè vulgus cogitat, vanum est; quidquid loquitur, falsum est; quidquid improbat, bonum est; quidquid approbat, malum est; quidquid prædicat, infame est; quidquid agit, stultum est. I nunc, & infanorum sermunculis gloriare est? Pulchra & multicolor iris. Et quid iris est? nubes opaca & rosea, in aquam brevi abitura. Nec ille quidem ad gloriam veram pergit, qui omnibus placet. Placentes hominibus Deus spernit, & hominibus placere, displicere Deo est; contraria contrariis gaudent.

Nulla priorior ad præcipitum via est, quam per vulgi vestigia.

1. Reg. cap. 2.
vers. 3.

Quapropter, Nolite multiplicare loqui sublimia gloriantes, recedant vetera de ore vestro. Nemo virtute sua, quamvis verâ, sed in ipso virtutum omnium auctore gloriatur. Qui contrarium facit, non modò non assequitur, quod non habet, sed id ipsum quod habet, vel imminuit, vel amittit.

Isaia cap. 3.
vers. 9.
Ambrosius
lib. de Apol.
David. c. 9.

Gloria de virtutibus est foedissima.

Psalm. 51.
v. 3. & 7.

Sed sunt quidam vitrutum adeò inanes, ut vel ipsi virtutibus gloriantur: Peccatum suum quasi Sodoma prædicaverunt, nec absconderunt. Ambrosius in hos graviter invectus: Plerique, ait, in suis lapsibus gloriantur, & putant etiam laudis esse, quæ criminis sunt. Jam in laude ponitur, vino se obstruere, simplicem circumvenire, alienam pudicitiam expugnare, suam in omne flagitium abicere. Non falsissima solum hæc est gloria, sed etiam foedissima. Nec ego in tam flagitiose gloriantes aliud fulmen torqueo, quam quod olim in eos sanctissimus rex torserat his verbis. Quid gloriantur in malitia, qui potentes in iniquitate tora die iniquitatem cogitavit lingua tua. Propterea Deus destruet te in sinem, & vellet te, & emigrabit te de tabernaculo tuo, & radicem tuam de terra viventium.

Radicem extirpaberis & vivis, futurus miser eternum. Hic finis fallæ ac fœdæ gloriæ.

Quid igitur o vanissimi mortaliū, quid vires ac formam corporis jactamus, quid nostram ipsi prolapiam prædicamus, quid opes ac divitias crepamus, quid ingenium & eruditionem ostentamus, quid virtutes nostras, aut quod longè turpius, nostra vitia in gloriæ censu numeramus? Gloriam veram nunquam assequetur, qui falsam tam sedulo quaesierit.

Vide obsecro, mi Lector, quæ de Vanâ gloriâ disse-ruimus in Amussii rectæ intentionis. Hic solum ostentatrice lingua erat conspicienda.

Amussius l. 2.
cap. 4. & 5.

CAPUT XLV.

Que plerunque penâ linguam OSTENTATRICEM soleat comitari.

Tria linguæ vitia frequentia.

ERuditè dixit quispiam è sapientum numero, tria esse vitia linguæ admodum frequentia. Primum eorum est, inquit, qui pauca sciunt, & doceri nolunt. Alterum eorum quæcuncta sciunt, sed ea docere nolunt,

A Horum denique tertium, qui optimè quidem docent, sed pessimè vivunt, atque de alterutro certè, si non de utroque gloriantur: eruditionem jactant, quam malis moribus refutant. O grave linguæ vitium jactantiam! Hanc sanctissimus Rex David Linguam magnam, beatos Jobus verba ventosa vocat. Hujus linguæ stolidum ingenium utrunque spectandum proponimus, nunc quæ hoc oris vitium pœnæ comitari soleant, exponemus.

§. I.

OSTentatricem linguam passim hoc supplicii comitatur, ut dum superbo se volatu jactat, alienæ linguæ jaculo repente fixa concidat. Rex Antiochus Anibal profugo argenteum suum exercitum ostendit, & quaesivit: Num hæc satis forent Romanis, contra quos erat bellaturus? Inò verò, inquit Anibal, satis erit avariissimi sint. Aptè reigit regiam ostentationem. Non rorò puniuntur linguæ, qui linguæ delinquant. Babelicæ turris structores non leprâ percussi, non aquis submersi, non incendiis consumpti, non terâ deludente abscipti, sed linguarum confusione puniti. Ab Ostentatrice Linguâ vanissimum illud ædificium cœpit: *I euse, ego habebam, faciamus nobis civitatem & turrim, cuius culmen pertingat ad celum: & celeberrimum nomen nostrum.* A linguâ peccatum, à linguâ peccati supplicium fuit.

In convivio asseclerat virgo cultior quam ditior, & quæ suum omnem censum secum circumferrebat. Epulæ lautæ, & quæ solertissimam gulam irritarent, inferebantur. Illa tanquam conducta ad has lautitias spectant, sedebat sine cibo, viva statua; neque tam videri voluit abstinentem, quam dives & opulenta, cui domi satis esse cupediarum. Hortantur abi & alia, ut manum cum ceteris admoveat, & hunc mensæ paratum velit non spernere. Nil proficiunt. Illa ut prius manum desinuit, alia sedet, solis oculis omnium ora oculisque delibat. Tandem honesta mactrona quæ illam juxta assidebat: Ecce quid mea filia, inquit, causæ esse dicam, quod fecisti tam oppidatam prius damnes quam guses? Cui illa: Non est, inquit, quod mireris, mater, nimium Mecator hæc accessi futura. Nam domi prius periculâ famem omnem exemi. Audiit hoc facitior quispiam mensæ minister, & vanissime se venditanti: Apparet, inquit, quod de perdice asserit; nam plumæ collari etiamnum inhaerent, & simul intento digito in collare, reliquis pulsus avenerat ostendit. Mox risus undique coortus, quo miscella pulphage vanissima ostentatio jugulata. Jure: nihil turpius paupere superbo. Formicula bovis arantis cornu occupans, cum à bove, quid illic ageret, interrogaretur, arare se & sudare respondit. Hanc formicæ inanissimam ostentationem, cum illa caussidici licebit confutere.

Causidicus quidam sic se jactabat apud me, Nullam quod usque causam, ab annis plus decem Perdidit: verum (quantum confidero) dixit, Causam qui ab annis plus decem egit unicam. Posset jactator hic causidicus virginem illam conjugem ducere paræ studii æmulam, Sed aptiorem scio matrem, & qui melius illi conveniat, quam Tullie Tarquinii.

§. II.

IN oppido quod sextum ab Argentorato lapidem distat, (nomen tacemus) vir avorum quam maxime ditior habitabat. Poterat is quidem fumosas majorum effigies, exelas carie clavas, confossas jaculis pelias, perforatas crebrâ glande galeas, infectos rubigine gladios ostendere.

— tumens alto Drusorum semmate, tanquam Fecerit ipse aliquid, propter quod nobilis esset.

Interea tamen in fuorum Drulorum conspectu tenui nimis salino vitæans cogebatur,

— fordes sarris mordere canini.

Nec illi ferè alia quàm feralis cena, exigua patella ponebatur. Cenæ quotidianæ caput erat, pallidus caulis lucernam olens, & dimidio confectus gammarum ovo, aut crudi fungi, aut acerba mala, aut si quis alius cibus strangulat. Et sanè periculum non erat, ne quis huic patrifamilias Strobilus obreperet, & quadrilibrem ollam auri plenam secretam opulentiam. Adeò robusta est Jactantia, ut nec validissimis quidem brachiis malæ Fortunæ possit deici. Opes vel pauperum de se prædicant. Hic certè intolerantiùs se efferebat, quòd antiquo stemmate ramum duceret millesimus. Et ut quadraginta sestertia, quæ non habebat, habere crederetur, & nescio quorum opum suspensionem moveret, quotiescunque vicinam urbem ingressus est, equos esse voluit, sed sine equo. Ocreis & calcaribus pedes impediabat, & jumento miser, quod foderet, carebat. Ridicula hæc consuetudo hodieque inveterata; ocreati sunt & calcaribus armati, etiam in curribus & navibus, aut dum plateas obambulant, nec equos cogitant, nisi lapides illis maria, & rheda pro equis sint, ut calcaribus agantur. Hunc morem gloriator ille religiosissimè servavit. Rescivit hoc magistratus, & ludos facere voluit ridiculum hominem. Citatur ergo in curiam, ubi latidavius aliquis canicie venerandus: Ad nos, inquit, nobilis domine, querelas in te alligavit paupercula familia, tæque injuriarum egit. Accusationis caput hoc est. Diceris ante portas urbis, equum tuum cursu exercuisse, & infantem illic temere ludentem, equi calcibus obtritum esse. Causæ meæ, Patres conscripti, ait accusatus, in promptu est sincera defensio: nego fecisse. A me aut meo equo supra oviculam mihi hic infans immortalis sit. Sed forsitan vestis aut vultus similitudine decepti vestri cives mihi imputant, quod alter deliquit. Iterum innocentiam meam affirmo, & nego fecisse; infans nullus equi mei calcibus obtritus est. Contra senatus obducere, testibus velle agere; crimen confirmare, & exaggerare; ideo & cupere, reum se fateatur, atque dicundæ sententiæ submittat. Hic miser inter caudinas furculas deprehensus, nullum prorsus videre exitum; aut enim causam amittere, aut equum debuit, quem nunquam habuit. Eques videri volebat, & opulentus, puniti tamen ob fictum equum nolebat. Quare satius ratus causam capitis agere, quàm equi hæcenus simulati: Ut liquet, ait, vobis patres conscripti, in hac capitali causâ, de innocentia meâ, testes ego contra testes producam: duo forsitan in me testabuntur; ducentos ego adducam. Et videre quàm falsò injuriarum agar. Nostunt, quotquot pagi mei incolæ sunt, jam à toto decennio stabulum meum ab omni jumento desertum & vacuum fuisse, equum illic tanto tempore stabulasse nullum. Ad quæ senatus omnis in larum cachinnum effusus, ita decrevit: tuo te calculo absolutum pronuntiamus: sed ut evidè tibi causæ perpetuum sit monumentum, Hippona tuo stabulo æternum exulet, nullus unus unquam ad tua præsepia stet equus. Vix mensis abiit, & binos caballos (sed quales ad cultum, proscripti solent) cepit alere. Tantus est ostentationis pruritus. Hæc paullo fusiùs narrare conveniebat, ut vel hac ratione Ostentatricem linguam reprimere mus.

§. III.

Q Vàm sapienter monuit Chrysostomus: *Prestantem virum non modo de iis quæ ipsi desunt, gloriari non conuenit, sed ne de iis quidam que habet. Nam si ob ea quæ verè bona sunt, gloriari stultitia est, multò certè magis ob ea, quæ nullius pretii sunt.* Hicorus Pelusiota ejusdem animi: *Pietatis, inquit, ac justitiæ norma in eo sita est, ut ea quidam quæ rectè ac ex virtute gerimus, oculis, tum quia finis incertus est, cum ne audientibus graves ac molesti simus. Ingratissimi*

Tom. I.

A ma est oratio quæ rebus flaccet, strepitu viget. Præclare canit Venustinus vates,

Sed tacitus passus si posset corvus, haberet

Horat. lib. 1.

Plus dapni, & rixæ multò minus, invidiæ.

epist. 17. ad Scævum.

Sic ostentator & plausor, si virtutem quam nactus est,

posset non prodere, retineret, linguâ Ostentatrice per-

dit. Virtus in abdito crescit. Omnia perdidit, qui dixit:

Non sum sicut ceteri hominum. Hic quique pro se clamat: *Luc. cap. 18.*

Ego doctior sum, ego nobilior, ego ditior, ego robu-

vers. 11.

stior, ego formosior, ego verò honoratior: Non sumus

sicut ceteri hominum. Hi tales simillimi sunt lucernæ,

de quâ venustè apologorum parens: Lampas, inquit,

oleo ebria & lumen diffundens, gloriabatur quasi præ

sole splenderet clariùs. At ventis paulò concitatus spi-

rantibus statim extincta est. Sed eam rursus quispiam

accendit, dixitque: Luce lucerna, & tace; aliorum lux

nunquam deficit. Audite gloriosuli plausores, & nolite

Reg. 6. 2.

multiplicare loqui sublimia gloriantes. Lucete, & tacete.

vers. 3.

B Virtutum omnium hostis est jactantia. Virtutis expertis, verbis jactat glorias. Nimirum quo dolium est inanius, hoc sonat vehementiùs: natat ovum si inane est, plenum desidet: arista inanis recta stat quidem, sed curva est plenior: sic sapissimè

Majus est se non jactare, quàm fecisse maxima.

Vetus Trach.

Jactantia quantumvis cauta, decori tamen terminos

semper transilit. Athenis duo architecti de opere publi-

co conducendo contendebant; alter differendi copiâ &

elegantia instructus, cum orationis suæ apparatu popu-

lum movisset: Alter dicendi ignarus, sed arte melior in

medium progressus: Viti Athenienses, ait, quemadmo-

dum iste dixit, ego efficiam. En, obsecro,

Grandius flumen minore, quàm minus, fuit sono.

Monof. ve-

Solebant olim mercatores navigationibus longinquis

carellas meliteos, aut simios assumere, quorum lusi-

bus navigandi radium levarent. Fuit ut ita tempe-

state inhorresceret mare, atque fluctus eâ vi assilirent

C navigio ut everterent. Discedis miserè, ac fluitantibus

tam vasis quàm hominibus, mari etiam innabat simius.

Hunc conspicatus Delphinus, & quod esse hominem

arbitraretur, naufragi animalis misertus, familiariter

adnavit simio, tergum præbuit conscendendum, & ad

terram cepit evehere. Jamque in conspectu erat mons

Piræus, & Atheniensium navale, cum Delphinus si-

mium interrogat, an esset civis Atheniensis? Hic simius

laudis avidus, se & esse civem Atheniensem, & in eâ

urbe nobilibus parentibus progenerum dixit. Amplius

ille interrogare, an etiam Pyraeum nosset? Tum si-

mius: Optimumne illum amicum, & summum, ac in-

primis familiarem, inquit, meum? ratus de homine

Delphinum loqui, qui de monte querebat. Hac tam

impudenti jactatione offensus Delphinus subduxit se

in altum, & miserum simium undis suffocandum de-

seruit. Hæc gloriatori merces debetur: cum mollis-

simè punitur, pro applausu risum fert. Veteri verbo

D dicebatur:

Ventosa risus est parens jactantia.

Vetus Lamb.

Venite, ajunt, habemus hic corvum alienis plumulis or-

natum; evellamus illas cum festivo risu.

§. IV.

E Rgo qui metuit irrideri, caveat gloriari; qui refugit haberi stolidus, fugiat esse gloriabundus. Nemo citius stultitiæ insimulatur, quàm qui plurimum de se gloriatur. Multi dum magnificè loquuntur, famam se colligere sperant, cum infamiam colligant, & ceu viatores erronei dum accedere existimant, retrocedant. Quidquid propter solam gloriam dicitur, veram gloriam non meretur, sæpe non tantum irrisum, sed & supplicium. Optimus Deus levem etiam jactantiam vel in amicissimis graviter punivit.

O o o

Eleu-

Deus levē
jactantiam
in amicili-
mis gravi-
ter puni-
vit.

Eleutherius sanctitate morum & amabili simplicitate celebris, beato Gregorio teste, cum iter faceret ingruentibus vespere tenebris, ad cœnobium sacrarum virginum divertere coactus est. Erat illic puerulus quem cœcodemon infederat, & noctu præcipue vexarat. Hunc virgines illæ Eleutherio, de vitæ sanctimoniam jam noto commendaverunt, & velut per speciem officii rogarunt, pateretur puerulum illum eâ nocte in suo esse cubiculo. Non recusavit. Altero die sacræ virgines solerter quaesierunt, qui sese puer gessisset? Miratus Eleutherius hanc quaestionem: Bene, inquit, se gessit. Quid istud quaeritis? Illæ rem candidè falsæ, malo genio puerum occupatum, singulis noctibus crudeliter haecenus habitum dixerunt, rogaruntque obnoxie in suum secum monasterium abduceret. Assensus est vir sanctus, & puerum ab inquilino pessimo jam liberum in D. Marci cœnobium abduxit. Neque ille ab inferis hospes diversorium suum repetere est ausus. Aliquanto post tempore Eleutherius cum cœnobitis suis familiariter collocutus, & adolecentem illum, qui adstabat, intuitus: Videte, inquit, fratres, quam diabolus cum virginibus illis luserit! apud illas à malo demone agitabatur; apud nos mera est ovicula. Vix hanc vocem paulò jactantiorum miserat, cum denuo ille ab Orco carnifex adfuit, & adolecentem in omnium oculis acerbè torisit. O Eleutheri, si tu tacere, si tu potuisses non gloriari, Acheronticus iste tortor reverti non potuisset. Sed Eleutherius paululum sui oblitus mox ad se rediit, & unà cum suorum cœtu, jejuniis, precibus, lamentis tandiu cælum pulsavit, dum hospes invisibilis jam secundum cedere est coactus, nec unquam postea in hospitium hoc rediit. Tanti est vel una vocula quæ jactantiam oleat. Verisimè dixit Hebraeus Psalter: *Disperdet Dominus linguam magniloquam.* Eâ de causâ Tobias filium tam sollicitè instituit: *Superbiam, inquit, nunquam in tuo sensu aut in tuo verbo dominari permittas.* Ostentationem omnem penitus eliminatam vult, & à corde, & ab ore. Non enim qui seipsum commendat, ille probatus est, sed quem Deus commendat. Ille seriò laudandus, qui, uti Sallustius in Jugurthâ notat, plurimum tacet, & minimum de seipso loquitur. Lingua igitur ostentatrix, & magniloqua summo pere cavenda.

Ps. 11. v. 4.
Tob. cap. 4.
vers. 14.
2. Cor. 6. 10.
vers. 18.

Verus Trech.

Omnium virtutum hostis, turpis est jactantia. Multa satis de Ostentatrice Linguâ diximus, si verba numeremus; pauca nimis, si viri observemus indolem. Pæne insanabile hoc monitum est, & videri potest omnium vitiorum mori ultimum. Subinde, dum halitus est, Ostentatio vivit. Produco testem.

Icon. Anim.
cap. 7. pag. 4.
à princ.

Sutorij, & quidem egeno (tacemus gentem) cum jam fata instarent, aderat filius in paternam sortem natus. Is cum rogasset, eequid decessurus sibi præceptorum relinqueret? Jam defectâ voce pater: Ut, inquit, memineras, in majestatem assurgere familiâ tuâ dignam. Deus bone! Jam tribunal vocat, jam æternitas in oculis est, & necdum missionem damus Ostentatrici Linguæ?

O sedam labem, quis te Oceanus eluat? ô vastam dementia, quæ tibi anticyræ suffecerint? ô vesanam jactantiam, quæ te supplicia satis castigant? Abrumpo hic potius quam finio. Dissertationi clausulam Sarisburiensis imponat, qui verè de hoc vitio: *Omnia, inquit, quæ ostentationis causâ sunt proficiuntur in mortem.*

Joan. Sarisb.
lib. 7.
Politicâ
c. 22.

Nota, Lector, nos hic egisse de Linguae gloriatione: quæ verò de vanâ gloriâ, ejus radice differuimus, reperies in libro 2. de Rectâ Intentione cap. 4. & 5.

P

CAPUT XLVI.

Quæ lingua POLITICA sit, & de quatuor illius venenatissimis venis.

CHRISTUS æterno Patri preces allegans: *Confiteor tibi, Pater Domine celi & terræ, inquit, quia abscondisti hæc à sapientibus, & prudentibus, & revelasti ea parvulis.* Delectum facit servator inter homines, quos in duplicem classem partitur, sapientum & parvulorum. Quem admodum inter Angelos duæ à se partes abitant in diversum: illa perseverantium in Dei cultu, hæc desistentium ab illo: ita prorsus inter mortales pars una sapientum est, qui à multis tanquam homines cælo lapsi adorantur; sunt cælo delapsi, in cælum redituri non videntur, sicut parvuli qui alteram constituunt partem humanæ gentis.

Sed quinam illi sapientes sint, operosa est quaestio. Queritur olim Philippus Melancthon, & unâ gratulatur: Jugum Pontificis Romani excussum esse; At contra, inquit, hominum istorum politicorum jugo colla sunt subiecta. Itane verò jugum politicum, jugum tam horrendum est, præ quovis alio? potens argumentum vel ab adversario in politicos. Hos si pæne eosdem cum sapientibus illis dixero esse, non multum aberraro. Hi sapientes, quos jam Politicos vocamus, è linguâ potissimum noscuntur. Lingua illorum, anguilla est in thecâ holoserica; utcuque eam comprehendis, elabitur. Non est scabra hæc lingua, sed levis, nitida, plena succi & verborum, plena gratiæ & venustatis, ad technas struendas versutissima. Anguilla lubrica est lingua politica, sed in thecâ, ut diximus, holoserica. Nos lingue Politicæ venas rimabimur, & primarias quatuor proponemus.

§. I.

NOBILISSIMUS Elegorum scriptor Ovidius quæstus est, quod suus sibi pater poësin interdixit, cum tamen pronissimum ad id studii sortitus sit ingenium. Sed velit nolit parens, naturam aliò hætere difficultissimum est: quidquid conabar dicere versus erat. Lingua Politica pæne idem de se dixerit: Quidquid conabar dicere, fucus erat: Quidquid conabar dicere, fumus erit. Habemus consistentem reum. Sed ad rem: venas Politicæ lingue scrutandas sumptimus.

Prima venenata vena illius lingue dicitur Cretensis. Lingua Politica velut primæ veritatis mysterium adorat principium istud: Cum vulpibus vulpinandum est, & cum Cretensibus cretandum est, hoc est, mentienti mentendum, fallens fallendus. Beatus Paulus Epimenidis poëta testimonium allegat hoc modo: *Dixit quidam ex illis, proprius ipsorum propheta: Cretenses semper mendaces, male bestia, ventres pigri; Testimonium hoc verum est. Quam ob causam increpa illos dure, ut sani sint in fide.* Cretensium adagio erat: Tria cappa pessima, Cretenses, Cilices, Cappadoces, maximam partem homines mendaces; & nimium quam potentes linguâ Politicâ, quæ mendacium novit regere. Plato solerter advertit, notatque urbes & regiones maritimas (qualis est Creta) pleunque mores non optimos præ se ferre: Nam cum mercibus, inquit, & cauponando talis civitas repletur, dolosos animos, instabiles & infidos mores parit: unde parum ipsa ad seipsam, & minus ad alias gentes fidem & amicitiam stabilem colit. His tamen virtus lingua Politica pulcherrimum mantelum novit injicere. Socrates hominem Cretentem describens: *in conspectu oculorum tuorum, inquit, conculcabit os suum, & super sermones tuos admirabitur: novissime autem pervertet os suum, & in verbis*